

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (šeštoji kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. birželio 6 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Socialinės apsaugos sistemų koordinavimas – Darbuotojai migrantai – Reglamentas (EB) Nr. 883/2004 – Pereinamojo laikotarpio nuostatos – 87 straipsnio 8 dalis – Reglamentas (EEB) Nr. 1408/71 – 14c straipsnio b punktas – Asmuo, dirbantis pagal darbo sutartį ir vykdamas savarankišką veiklą skirtingose valstybėse narėse – Nukrypti nuo vienos teisės sistemos taikymo principo leidžiančios nuostatos – Dvigubas draudimas – Prašymo taikyti pagal Reglamentą Nr. 883/2004 taikytinus teisės aktus pateikimas“

Byloje C-33/18

dėl *Cour du travail de Liège* (Lježo apeliacinis darbo teismas, Belgija) 2017 m. gruodžio 21 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2018 m. sausio 18 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

V

prieš

Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants (Inasti),

Securex Integrity ASBL

TEISINGUMO TEISMAS (šeštoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė C. Toader, teisėjai A. Rosas (pranešėjas) ir L. Bay Larsen,

generalinis advokatas G. Pitruzzella,

posėdžio sekretorė V. Giacobbo-Peyronnel, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2018 m. gruodžio 5 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- Belgijos vyriausybės, atstovaujamos M. Jacobs ir L. Van den Broeck, padedamų advokato S. Rodrigues,
- Europos Komisijos, atstovaujamos D. Martin ir M. Van Hoof,
- V, kuris atstovauja pats sau,

susipažinęs su 2019 m. vasario 26 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

* Proceso kalba: prancūzų.

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 72; klaidų ištaisymas OL L 188, 2013, p. 10), iš dalies pakeisto 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 988/2009 (OL L 284, 2009, p. 43) (toliau – Reglamentas Nr. 883/2004), 87 straipsnio 8 dalies išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant V ginčą su *Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants (Inasti)* (Belgija) ir *Securex Integrity ASBL* (toliau – *Securex*) dėl to, ar V turi būti taikomi Belgijos socialinės apsaugos teisės aktai.

Teisinis pagrindas

Reglamentas Nr. 1408/71

- 3 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, iš dalies pakeisto ir atnaujinto 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97 (OL L 28, 1997, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 3 t., p. 3), pastarąjį kartą iš dalies pakeistu 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 592/2008 (OL L 177, 2008, p. 1) (toliau – Reglamentas Nr. 1408/71), II antraštinėje dalyje esančio 14c straipsnio b punkte buvo nustatyta:

„Asmeniui, kuris vienu metu dirba pagal darbo sutartį vienos valstybės narės teritorijoje ir savarankiškai dirba kitos valstybės narės teritorijoje, taikomi:

<...>

b) VII priede nurodytais atvejais:

- valstybės narės, kurios teritorijoje jis dirba pagal darbo sutartį mokamą darbą, teisės aktai, jeigu ši darbą jis dirba dviejų ar daugiau valstybių narių teritorijoje, teisės aktai, nustatyti remiantis 14 straipsnio 2 arba 3 dalimi,

ir

- valstybės narės, kurios teritorijoje jis savarankiškai dirba, teisės aktai, jeigu ši darbą jis dirba dviejų ar daugiau valstybių narių teritorijoje, teisės aktai, nustatyti remiantis 14a straipsnio 2, 3 arba 4 dalimi.“

- 4 Šio reglamento VII priede išvardyti atvejai, kai asmeniui tuo pačiu metu taikomi dviejų valstybių narių teisės aktai, kaip nurodyta to reglamento 14c straipsnio b punkte. Kaip vienas iš tokių atvejų šio priedo 1 punkte nurodyta situacija, kai „asmuo savarankiškai dirba Belgijoje ir turi mokamą darbą pagal darbo sutartį kitoje valstybėje narėje“.
- 5 Reglamentas Nr. 1408/71 buvo panaikintas ir pakeistas Reglamentu Nr. 883/2004 nuo 2010 m. gegužės 1 d., t. y. nuo dienos, kai tas reglamentas tapo taikytinas.

Reglamentas Nr. 883/2004

- 6 Reglamento Nr. 883/2004 4 konstatuojamojoje dalyje nustatyta, kad būtina atsižvelgti į nacionalinės socialinės apsaugos teisės aktų specifinius bruožus ir parengti tik koordinavimo sistemą.
- 7 Šio reglamento 45 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„Kadangi valstybės narės negali pasiekti siūlomų veiksmų tikslo, būtent numatyti koordinavimo priemonės, garantuojančias, kad būtų veiksmingai naudojama teise į laisvą asmenų judėjimą, ir todėl šis tikslas dėl minėtų veiksmų apimties ir poveikio gali būti geriau pasiektas Bendrijos lygiu, Bendrija gali numatyti priemones, vadovaudamasi subsidiarumo principu, apibrėžtu Sutarties 5 straipsnyje. Remiantis tame pačiame straipsnyje numatytu proporcingumo principu, šis reglamentas taikomas tik tiek, kiek yra reikalinga minėtam tikslui pasiekti.“
- 8 To reglamento 11 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Asmenims, kuriems taikomas šis reglamentas, taikomi tik vienos valstybės narės teisės aktai. Tie teisės aktai taikomi remiantis šioje antraštinėje dalyje numatytais nuostatomis.“
- 9 To paties reglamento 13 straipsnio 3 dalis suformuluota taip:

„Asmeniui, kuris paprastai dirba pagal darbo sutartį ir savarankiškai keliose valstybėse narėse, taikomi tos valstybės narės, kurioje jis dirba pagal darbo sutartį, teisės aktai arba, jeigu tokia veikla jis verčiasi dviejose ar daugiau valstybių narių, teisės aktai, nustatyti pagal šio straipsnio 1 dalies nuostatas.“
- 10 Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnio 8 dalyje numatyta:

„Jeigu pagal šio reglamento nuostatas asmeniui taikomi kitos, nei nustatyta pagal [Reglamento Nr. 1408/71] II antraštinę dalį, valstybės narės teisės aktai, tie teisės aktai jam ir toliau taikomi, jeigu atitinkama padėtis nepasikeičia, bet ne ilgiau kaip 10 metų nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos, išskyrus atvejus kai atitinkamas asmuo paprašo jam taikyti pagal šio reglamento nuostatas taikytinus teisės aktus. Toks prašymas per tris mėnesius nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos pateikiamas valstybės narės, kurios teisės aktai taikytini pagal šį reglamentą, kompetentingai įstaigai, jeigu atitinkamam asmeniui nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos turi būti taikomi tos valstybės narės teisės aktai. Jeigu prašymas pateikiamas pasibaigus nurodytam terminui, taikomų teisės aktų pakeitimas atliekamas kito mėnesio pirmą dieną.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 11 Nuo 1980 m. rugsėjo mėn. iki 2007 m. rugsėjo 30 d. V buvo Briuselio (Belgija) advokatūros narys ir dirbo advokatu. Šiuo laikotarpiu jis buvo įregistruotas *Inasti* ir apdraustas Belgijos socialinio draudimo kasoje *Securex*.
- 12 2007 m. rugsėjo 30 d. V pateikė prašymą išbraukti jį iš advokatų sąrašo, todėl nebebuvo apdraustas *Securex*. Tą pačią dieną pradėta advokatų kontoros, kurioje V iki tol dirbo, likvidavimo procedūra, o jis paskirtas likvidatoriumi.
- 13 Nuo 2007 m. spalio 1 d. V dirba Liuksemburge įsteigtos bendrovės teisės skyriaus vadovu ir jam, kaip pagal darbo sutartį dirbančiam asmeniui, taikoma Liuksemburgo socialinės apsaugos sistema.

- 14 2010 m. birželio 11 d. *Inasti* NASTI paprašė V pateikti informacijos apie savo, kaip likvidatoriaus, įgaliojimus. 2010 m. birželio 24 d. laišku V atsakė, kad atlygis, kurį jam, kaip likvidatoriui, sumokėjo likviduojama advokatų kontora, neduoda pagrindo jį laikyti savarankiškai dirbančiu asmeniu ir priskirti prie savarankiškai dirbančių asmenų socialinės apsaugos sistemos.
- 15 2013 m. gruodžio 11 d. *Inasti* informavo *Securex* apie sprendimą dėl V pajamų, gautų 2008–2010 m., tikslinimo. 2013 m. gruodžio 23 d. *Securex* pranešė V, kad, atsižvelgiant į *Inasti* pateiktą informaciją, nuo 2007 m. spalio 1 d. jis laikomas papildomai apdraustu pagal Belgijos socialinės apsaugos sistemą kaip savarankiškai dirbantis asmuo, todėl turi sumokėti *Securex* 35 198,42 euro įmokų su priedais už laikotarpį nuo 2007 m. ketvirtojo ketvirčio iki 2013 m. ketvirtojo ketvirčio.
- 16 2014 m. kovo 12 d. V pareiškė ieškinį *tribunal du travail de Liège* (Lježo darbo teismas, Belgija) ginčydamas tai, kad jam papildomai buvo taikoma Belgijos socialinės apsaugos sistema kaip savarankiškai dirbančiam asmeniui, ir *Securex* reikalavimą sumokėti socialinio draudimo įmokas.
- 17 Jau pareiškęs šį ieškinį, V pateikė *Securex* sąžiningumo deklaraciją, kurioje nurodė, kad likvidatoriumi dirbo neatlygintinai, ir pridėjo pagrindinėje byloje aptariamoms advokatų kontoroms 2014 m. vasario 24 d. asocijuotųjų partnerių susirinkimo protokolą; šiame protokole, be kita ko, konstatuota, kad nuo 2010 m. sausio 1 d. jis likvidatoriumi dirbo neatlygintinai ir kad tai turėjo tęstis iki likvidavimo procedūros pabaigos. Tame pačiame rašte V paprašė nuo to susirinkimo dienos nebedrausti jo pagal Belgijos socialinės apsaugos sistemą.
- 18 2016 m. rugpjūčio 17 d. sprendimu *tribunal du travail de Liège* (Lježo darbo teismas) atmetė V ieškinį kaip nepagrįstą, tačiau pripažino, kad įstatyme nustatytą palūkanų už pagrindinėje byloje nagrinėjamas socialinio draudimo įmokas nereikia mokėti už laikotarpį nuo 2011 m. spalio mėn. iki 2013 m. rugsėjo mėn.
- 19 2016 m. rugsėjo 22 d. V pateikė apeliacinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui; jis prašė pakeisti tą sprendimą ir, be kita ko, tvirtino, kad pagal Reglamentą Nr. 883/2004 *Inasti* ir *Securex* neturėjo teisės reikalauti sumokėti pagrindinėje byloje aptariamą įmoką.
- 20 Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad V nuo 2007 m. rugsėjo 30 d., kai nutraukė advokato veiklą, nebepriklauso Belgijos socialinės apsaugos sistemai. Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas kelia klausimą, ar V, kuris tą dieną, kai pradėtas taikyti Reglamentas Nr. 883/2004, priklausė tik Liuksemburgo socialinės apsaugos sistemai, vis tiek turėjo per tris mėnesius pateikti aiškų prašymą, kaip numatyta Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnio 8 dalyje, kad jam būtų taikomas šis reglamentas.
- 21 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat teigia, kad pagal Socialinės apsaugos sistemų koordinavimo administracinės komisijos parengtą Darbuotojams Europos Sąjungoje, Europos ekonominėje erdvėje ir Šveicarijoje taikytinų teisės aktų nustatymo praktinį vadovą pirmoji Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnio 8 dalies taikymo sąlyga yra ta, kad įsigaliojus šiam reglamentui asmeniui taikomi kitos valstybės narės, negu „nustatyta“ pagal Reglamentą Nr. 1408/71, teisės aktai. Šio teismo teigimu, tame vadove nurodyta, kad ši nuostata taikoma su sąlyga, jog 2010 m. gegužės 1 d., t. y. kai panaikintas Reglamentas Nr. 1408/71 ir pradėtas taikyti Reglamentas Nr. 883/2004, atitinkamam asmeniui iš tikrųjų buvo taikomi pagal Reglamentą Nr. 1408/71 kompetentingos valstybės narės teisės aktai. Vis dėlto ši sąlyga aiškiai nenurodyta Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnio 8 dalyje, o tai apsunkina šios nuostatos aiškinimą.

- 22 Šiomis aplinkybėmis *Cour du travail de Liège* (Lježo apeliacinis darbo teismas, Belgija) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

- „1. Ar [Reglamento Nr. 883/2004] 87 straipsnio 8 dalis turi būti aiškinama taip, kad asmuo, kuris iki 2010 m. gegužės 1 d. pradėjo dirbti pagal darbo sutartį [Liuksemburge] ir savarankiškai dirbo Belgijoje, siekdamas, kad jam būtų taikoma pagal [Reglamentą Nr. 883/2004] taikytina teisė, turi tuo klausimu pateikti aiškų prašymą, net jeigu iki 2010 m. gegužės 1 d. jam nebuvo taikomi jokie teisės aktai Belgijoje, o Belgijos teisės aktai, susiję su savarankiškai dirbančių asmenų socialinės apsaugos padėtimi, buvo taikomi tik atgaline data, pasibaigus trijų mėnesių terminui nuo 2010 m. gegužės 1 d.?
2. Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, ar, pirma aprašytomis aplinkybėmis pateikus [Reglamento Nr. 883/2004] 87 straipsnio 8 dalyje nurodytą prašymą, pagal Reglamentą 883/2004 kompetentingos valstybės [narės] teisės aktai būtų taikomi atgaline data, skaičiuojant nuo 2010 m. gegužės 1 d.?”

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl priimtinumų

- 23 Savo rašytinėse pastabose Belgijos Karalystė tvirtina, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo atlikta jurisprudencijos analizė grindžiama klaidinga faktine prielaida, jog 2010 m. gegužės 1 d., kai pradėtas taikyti Reglamentas Nr. 883/2004, V nebuvo taikomi jokie Belgijos teisės aktai. Anot šios valstybės narės, po 2007 m. rugsėjo 30 d. V draudimas pagal Belgijos socialinės apsaugos sistemą nenutrūko ir jis tebebuvo apdraustas dėl jo, kaip likviduotojo, veiklos.
- 24 Taigi prejudiciniuose klausimuose keliama problema yra vien hipotetinė ir nebūtina ginčui pagrindinėje byloje išspręsti, todėl šie klausimai nepriimtini.
- 25 Pažymėtina, kad, Teisingumo Teismui pateikus prašymą pateikti paaiškinimą pagal Procedūros reglamento 101 straipsnį, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodė, kad tuo metu, kai pradėtas taikyti Reglamentas Nr. 883/2004, V galėjo būti laikomas asmeniu, kuriam, kaip savarankiškai dirbančiam asmeniui, buvo taikomi Belgijos teisės aktai dėl jo, kaip likvidatoriaus, veiklos.
- 26 Atsižvelgdama į paaiškinimus, pateiktus prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo atsakyme, Belgijos vyriausybė per posėdį Teisingumo Teisme nurodė atsisakanti prašymo priimti prejudicinį sprendimą nepriimtumu grindžiamo prieštaravimo.
- 27 Vis dėlto primintina, kad, remiantis suformuota jurisprudencija, jeigu nacionalinių teismų pateikti klausimai susiję su Sąjungos teisės nuostatos aiškinimu, Teisingumo Teismas iš esmės privalo priimti sprendimą, nebent būtų akivaizdu, kad iš tikrųjų prašymu priimti prejudicinį sprendimą jo prašoma priimti sprendimą dėl dirbtinio ginčo arba pateikti konsultacinę nuomonę bendrais ar hipotetiniais klausimais, kad prašymas išaiškinti Sąjungos teisę niekaip nesusijęs su pagrindinės bylos faktais ar dalyku arba kad Teisingumo Teismui nežinomos faktinės ar teisinės aplinkybės, būtinos norint naudingai atsakyti į jam pateiktus klausimus (2010 m. gruodžio 7 d. Sprendimo *VEBIC*, C-439/08, EU:C:2010:739, 42 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 28 Nagrinėjamu atveju, kaip nurodė generalinis advokatas savo išvados 25 punkte, iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad klausimas, ar pagal Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnio 8 dalį V privalėjo pateikti prašymą, kad po 2010 m. gegužės 1 d. jam būtų galima taikyti tik pagal šį reglamentą nustatytus, t. y. Liuksemburgo, teisės aktus, ir, jeigu į šį klausimą būtų atsakyta teigiamai,

klausimas, kokie tokio prašymo pateikimo praėjus keleriems metams po tos dienos padariniai, turi tam tikrą poveikį pagrindinėje byloje nagrinėjamo ginčo sprendimui. Iš tikrųjų atsakymas į šiuos klausimus turi tiesioginį poveikį nustatant metų, už kuriuos Belgijos valdžios institucijos turi teisę reikalauti V sumokėti įmokas, skaičių.

29 Vadinasi, prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra priimtinas.

Dėl esmės

30 Atsižvelgiant į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo paaiškinimus, pateiktus gavus Teisingumo Teismo prašymą, pasakytina, kad pirmuoju klausimu tas teismas siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnio 8 dalis turi būti aiškinama taip, kad asmuo, kuris šio reglamento taikymo pradžios dieną dirbo pagal darbo sutartį vienoje valstybėje narėje ir savarankiškai dirbo kitoje valstybėje narėje, taigi jam pagal Reglamento Nr. 1408/71 II antraštinę dalį buvo tuo pačiu metu taikomi tų dviejų valstybių narių socialinės apsaugos teisės aktai, tam, kad jam būtų taikomi pagal Reglamentą Nr. 883/2004 taikytini teisės aktai, turi pateikti aiškų prašymą.

31 Šiuo klausimu reikia priminti, kad Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnio 8 dalyje numatyta, jog asmeniui, kuriam pagal šį reglamentą taikomi kitos valstybės narės teisės aktai, ne tie, kurie jam taikyti pagal Reglamento Nr. 1408/71 II antraštinę dalį, tam tikrą laikotarpį nuo Reglamento Nr. 883/2004 taikymo pradžios dienos toliau taikomi pastarieji teisės aktai su sąlyga, kad nepasikeičia atitinkama padėtis.

32 Taigi ši nuostata taikoma su sąlyga, kad, pirma, taikytina teisė nustatyta Reglamento Nr. 1408/71 II antraštinėje dalyje ir, antra, atitinkama padėtis nepasikeičia (2013 m. balandžio 11 d. Sprendimo *Jeltes ir kt.*, C-443/11, EU:C:2013:224, 50 punktas).

33 Dėl pirmosios iš šių dviejų sąlygų pasakytina, kad neginčijama, jog Reglamento Nr. 883/2004 taikymo pradžios dieną V situacija pateko į Reglamento Nr. 1408/71 II antraštinėje dalyje esančio 14c straipsnio b punkto taikymo sritį. Vis dėlto konstatuotina, kad Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnio 8 dalyje aiškiai nereglamentuojamos tokios situacijos, kaip nurodytos Reglamento Nr. 1408/71 14c straipsnio b punkte, kai tuo pačiu metu taikomi dviejų valstybių narių socialinės apsaugos teisės aktai, o įsigaliojus Reglamentui Nr. 883/2004 taikomi tik vienos iš šių valstybių teisės aktai.

34 Taigi kyla klausimas, ar dėl šios aplinkybės asmeniui, kurio situacija yra tokia kaip V, netaikoma Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnio 8 dalis.

35 Pagal suformuotą jurisprudenciją aiškinant Sąjungos teisės nuostatą reikia atsižvelgti ne tik į jos formuluotę, bet ir į kontekstą bei teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus (2018 m. kovo 21 d. Sprendimo *Klein Schiphorst*, C-551/16, EU:C:2018:200, 34 punktas).

36 Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnio 8 dalyje, kuri yra pereinamojo laikotarpio nuostata, reglamentuojami atvejai, kai pagal Reglamentą Nr. 883/2004 asmeniui „taikomi kitos, nei nustatyta pagal [Reglamento Nr. 1408/71] II antraštinę dalį, valstybės narės teisės aktai“.

37 Kadangi šioje nuostatoje būdvardis „kita“ siejamas su žodžiu „valstybė“, galima daryti išvadą, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas nurodo situaciją, kai iš pradžių taikyti vienos valstybės narės teisės aktai, o paskui taikomi kitos valstybės narės teisės aktai.

38 Aiškinant Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnio 8 dalį pažodžiui, jos pirma sakinio dalis susijusi tik su situacijomis, kai nuo Reglamento Nr. 883/2004 taikymo pradžios dienos asmeniui taikomi kitos valstybės narės teisės aktai, o ne tos, kurios teisės aktai jam taikyti prieš tai.

- 39 Vis dėlto asmeniui, kuriam pagal Reglamentą Nr. 1408/71 buvo vienu metu taikomi dviejų valstybių narių teisės aktai, pagal Reglamentą Nr. 883/2004, pirma, bus toliau taikomi vienos iš šių valstybių narių teisės aktai; antra, jo padėtis pasikeis tik tuo aspektu, kad jam nebebus taikomi kitos valstybės narės teisės aktai.
- 40 Atsižvelgiant į Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnio 8 dalies kontekstą, pažymėtina, kad tuomet, kai Reglamentas Nr. 1408/71 pradėtas taikyti ir savarankiškai dirbantiems asmenims, buvo įtrauktas šio reglamento 14c straipsnis, siekiant numatyti taisyklės, kad taikoma tik viena teisės sistema, išimtį tais atvejais, kai asmuo vienu metu savarankiškai dirba vienoje valstybėje narėje ir pagal darbo sutartį kitoje valstybėje narėje. Reglamento Nr. 1408/71 VII priede nurodytais atvejais šiam asmeniui buvo taikomi abiejų šių valstybių narių teisės aktai.
- 41 Teisingumo Teismas jau yra pažymėjęs, kad, remiantis Reglamento Nr. 883/2004 4 ir 45 konstatuojamosiomis dalimis, šio reglamento tikslas – koordinuoti valstybėse narėse veikiančias socialinės apsaugos sistemas, siekiant užtikrinti veiksmingą naudojimąsi laisvu asmenų judėjimu. Šiuo reglamentu buvo patobulintos ir supaprastintos Reglamente Nr. 1408/71 nustatytos taisyklės ir kartu išlaikytas pastarojo reglamento tikslas (šiuo klausimu žr. 2018 m. kovo 21 d. Sprendimo *Klein Schiphorst*, C-551/16, EU:C:2018:200, 31 punktą).
- 42 Reglamento Nr. 883/2004 11 straipsnio 1 dalyje pakartotinai įtvirtintas vienos taikytinos teisės sistemos principas, pagal kurį asmenims, kuriems skirtas šis reglamentas, taikomi tik vienos valstybės narės teisės aktai. Taigi šiuo principu siekiama išvengti sunkumų, kurių Sąjungos viduje judantiems asmenims gali kilti tuo pačiu metu taikant kelių valstybių nacionalinės teisės aktus, ir panaikinti nevienodą vertinimą, kurį lemia kartu iš dalies ar visiškai taikomi kelių valstybių teisės aktai (šiuo klausimu žr. 2006 m. kovo 9 d. Sprendimo *Piatkowski*, C-493/04, EU:C:2006:167, 21 punktą).
- 43 Remiantis vienos teisės sistemos taikymo principu, Reglamento Nr. 883/2004 13 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad asmeniui, kuris paprastai dirba pagal darbo sutartį vienoje valstybėje narėje ir savarankiškai dirba kitoje valstybėje narėje, taikomi tos valstybės narės, kurioje jis dirba pagal darbo sutartį, teisės aktai.
- 44 Be to, konstatuotina, kad, kaip generalinis advokatas pažymėjo savo išvados 35 punkte, Reglamentu Nr. 883/2004 panaikintos bet kokios Reglamente Nr. 1408/71 buvusios vienos nacionalinės teisės sistemos taikymo principo išimtys.
- 45 Tokiomis aplinkybėmis Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnio 8 dalies aiškinimas atsižvelgiant į šios nuostatos kontekstą negali būti pretekstas neribotą laiką taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas, kuriose numatytas dvigubas draudimas, nes tai būtų nesuderinama su šia reglamente įtvirtinta sistema, grindžiama vienos nacionalinės teisės sistemos taikymo principu.
- 46 Dėl Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnio 8 dalies tikslo pasakytina, kad, kaip nurodė generalinis advokatas savo išvados 36 punkte, Darbuotojams Europos Sąjungoje, Europos ekonominėje erdvėje ir Šveicarijoje taikytinų teisės aktų nustatymo praktiniame vadove nurodyta, jog šia nuostata siekiama užkirsti kelią daugeliui taikytinų teisės aktų pasikeitimų pereinant prie Reglamento Nr. 883/2004 ir sudaryti atitinkamam asmeniui galimybę „sklandžiai pereiti“ prie taikytinų teisės aktų, jeigu esama pagal Reglamentą Nr. 1408/71 taikytinų teisės aktų ir pagal Reglamento Nr. 883/2004 nuostatas taikytinų teisės aktų neatitikties.
- 47 Taigi šia pereinamojo laikotarpio nuostata Sąjungos teisės aktų leidėjas siekė užtikrinti darbuotojams būtiną prisitaikymo laikotarpį, visų pirma tam, kad jie galėtų susipažinti su kitos valstybės narės teisės aktais, kurie jiems būtų nauji.

- 48 Vis dėlto šio sprendimo 39 punkte nurodyta, kad esant tokiai situacijai, kai asmeniui pagal Reglamentą Nr. 1408/71 vienu metu buvo taikomi dviejų valstybių narių teisės aktai, pagal Reglamentą Nr. 883/2004 darbuotojui taikomi ne kitos valstybės narės teisės aktai, kurie jam būtų nauji, bet jo padėtis pasikeičia tik tiek, kad jam nebetaikomi vienos iš tų dviejų valstybių narių teisės aktai, kurie jam buvo taikomi iki tol.
- 49 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, nebereikia nagrinėti šio sprendimo 32 punkte nurodytos antrosios sąlygos ir į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnio 8 dalis netaikoma tokiu atveju kaip V, kuriam Reglamento Nr. 883/2004 taikymo pradžios dieną pagal Reglamento Nr. 1408/71 14c straipsnio b punktą buvo tuo pačiu metu taikomi dviejų valstybių narių teisės aktai.
- 50 Tuo remiantis darytina išvada, kad asmuo, kurio situacija tokia kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, neprivalo pateikti Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnio 8 dalyje numatyto prašymo tam, kad nuo 2010 m. gegužės 1 d. jam būtų taikomi tik pagal Reglamentą Nr. 883/2004 nustatyti teisės aktai, t. y. nagrinėjamu atveju pagal šio reglamento 13 straipsnio 3 dalį Liuksemburgo teisės aktai.
- 51 Taigi į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 883/2004 87 straipsnio 8 dalis turi būti aiškinama taip, kad asmuo, kuris Reglamento Nr. 883/2004 taikymo pradžios dieną dirbo pagal darbo sutartį vienoje valstybėje narėje ir savarankiškai dirbo kitoje valstybėje narėje, taigi jam buvo tuo pačiu metu taikomi tų dviejų valstybių narių socialinės apsaugos teisės aktai, neprivalo pateikti aiškaus prašymo tam, kad jam būtų taikomi pagal Reglamentą Nr. 883/2004 taikytini teisės aktai.
- 52 Atsižvelgiant į atsakymą, pateiktą į pirmąjį klausimą, nereikia atsakyti į antrąjį klausimą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 53 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (šeštoji kolegija) nusprendžia:

2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo, iš dalies pakeisto 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 988/2009, 87 straipsnio 8 dalis turi būti aiškinama taip, kad asmuo, kuris Reglamento Nr. 883/2004 taikymo pradžios dieną dirbo pagal darbo sutartį vienoje valstybėje narėje ir savarankiškai dirbo kitoje valstybėje narėje, taigi jam buvo tuo pačiu metu taikomi tų dviejų valstybių narių socialinės apsaugos teisės aktai, neprivalo pateikti aiškaus prašymo tam, kad jam būtų taikomi pagal Reglamentą Nr. 883/2004, iš dalies pakeistą Reglamentu Nr. 988/2009, taikytini teisės aktai.

Parašai.